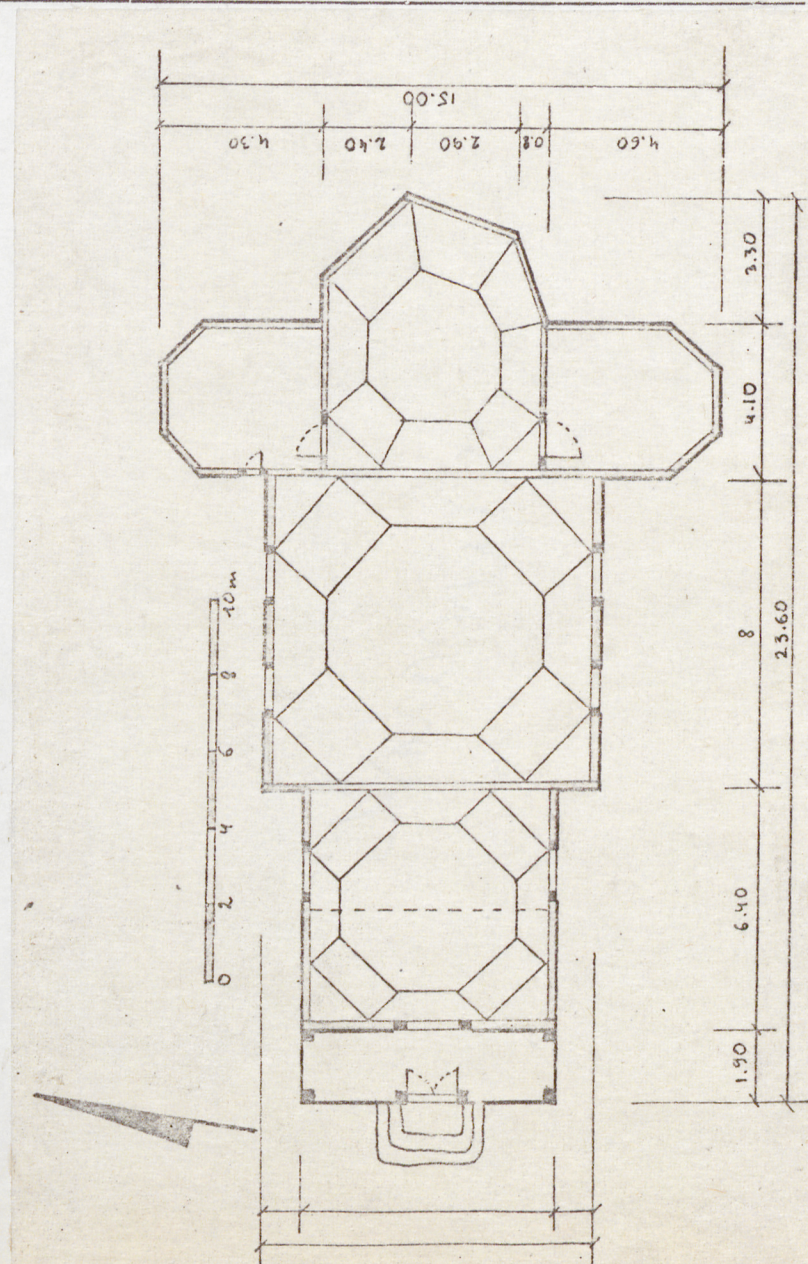

1. Obiekt 321/1
CERKIEW par. gr.-kat. p.w. św. Michała Archaniola

2. Czas powstania
1801 - 1803

3. Miejscowość
TURZAŃSK

3064

4. Adres

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo krośnieńskie

gmina Komańcza

pow. SANOK

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo rzyszowskie

powiat Bieszczady

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

parafia prawosławna Komańcza

10. Rejestr zabytków

Nr 48 data 31.01.1985

W 1836 r./?/ rozbudowana od zachodu.

Usytuowanie. W płn. części wsi, po północnej stronie głównej drogi wiejskiej. Na łagodnym stoku wzgórza od płn. i pd. opadającego stromymi zboczami w kierunku jaru i szosy. W pobliżu zabudowy mieszkalnej. Orientowana, otoczona kręgiem drzew. Ogrodzona murem z kamienia łamanego na planie zbliżonym do owalu, częściowo zniszczonym, w nim od pd.zach. drewniana bramka konstrukcji słupowej. W obrębie ogrodzenia - od płn. i wsch. pozostałości nagrobków kamiennych z kamiennymi i żeliwnymi krzyżami. Poza ogrodzeniem na płn.wschód, na pd. i na zach. - cmentarz.

Materiał i konstrukcja. Cerkiew drewniana na podmurówce z kamienia łamanego na zaprawie glinianej wyrównującej spadek terenu w kier. zach. Podmurówka pod przedsionkiem nie złączona z resztą /dostawiona później /?/. Ściany konstr. zrębowej, szalowane pionowo deskami, fartuch obity blachą. Okna pojedyncze stałe. Kraty i okiennice. Drzwi z grubych desek. Drzwi do babińca z z przedsionka klepkowe, nabijane ćwiekami. Krzyże kute. Podłogi białe.

Plan wydłużony, trójdzielny. Obszerna nawa i mniejszy babiniec na rzutach kwadratów. Prezbiterium nieregularne, zamknięte trójbocznie. Przy nim symetrycznie 2 niewielkie, kwadratowe, zamknięte trójbocznie zakrystie. Przed babińcem wąski, prostokątny przedsionek. Bryła zwarta - nawa, prezbiterium i babiniec równej wysokości, podobnie jak zakrystie. Całość kryta dachem kalenicowym o linii okapu lekko zaokrąglonej, dostosowanej do szerokości nawy i babińca /przy babińcu okap trójkątny/. Nad babińcem dach opada trzecią połacią, która przedłużona na pulpitowy dach nad przedsionkiem. Nad prezbiterium dach zaokrąglony. Nad zakrystiami dachy stożkowe o lekko wybrzuszonych połaciach. Nad prezbiterium, nawą i babińcem oraz nad obu zakrystiami wysmukłe, wysokie wieżyczki z cebulastymi hełmami ze ślepymi latarniami i baniastymi zwieńczeniami pod krzyżami prawosławnymi. Ściany pionowo deskowane, listwowane. Gzymsy podokapowe z profilowanych schodkowo belek wokół prezbiterium, nawy i babińca -zdwojony; górny obity blachą, o odmiennym profilu. Odcinek gzymsu profilowanego w nadprożu wejścia głównego. Wokół zakrystii gzymsy z belek profilowanych w fasetę. Otwory okienne prostokątne, zamknięte łukiem odcinkowym wyciętym w nadprożu. Okiennice. W płn. i pd. ścianie obu zakrystii - niewielkie 8-boczne okienka. Otwory wejściowe prostokątne; przejście z przedsionka do babińca /d.zewnętrzne/ w ościeżach z bali szer. 0,5m.

Wnętrze. Nawa i babiniec jednoprzestrzenne; między nimi próg, w górnej partii oddzielone prostą ścianką podtrzymywaną przez imitację 2 pilastrów z desek, kryjących zręby ściany między nawą i babińcem, z głowicami listewkowymi. Prezbiterium wyniesione o 1 stopień o progu zdobionym ząbkami, oddzielone całkowicie ikonostasem, który wstawiony przed obniżoną ścianą oddzielającą nawę i prezbiterium. W babińcu chór muzyczny, nadwieszony, o prostym parapecie z balustradą pełną, wybrzuszoną, wejście nań w babińcu. W prezbiterium, nawie, babińcu - sufity deskowe 8-boczne z szerokimi fasetami zrębowymi; w przedsionku - sufit deskowy; sufity, ściany i balustrada chóru malowane olejno, polichromowane. Na sufitach - w babińcu: Welon Matki Boskiej; na fasetach cherubinki; w nawie - Duch Święty, na fasetach 4 ewangelisci i sceny z życia Chrystusa; w prezbiterium - Trójca Święta, na fasetach anioły adorujące. Na ścianach w nawie i babińcu malowane całopostaciowe figury świętych, 2 sceny z życia Chrystusa w nawie; w prezbiterium malowidła o motywach architektonicznych. Na balustradzie chóru 3 sceny figuralne, m.in. św.Olga.
Instalacje: brak.

11. Kubatura ok. 1000 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 200 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Remonty w okresie międzywojennym /w czasie wojny?/ - wymieniono płn.zach. część fasety w nawie / do dziś nie pokryta malowidłami/. Remonty 1898 i 1913. W babińcu przygotowane deski do dalszego remontu.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Podmurówka: rozmyta zaprawa wiążąca i część kamieni wybrana, na skutek czego powstały dziury: od płn. pod przedsionkiem, od pd. pod babińcem i przy nawie. Przy nawie podwalina zmur-szała. Fartuch: zniszc _z ony przy nawie i przy prezbiterium od str. pd.wsch. Deskowanie: przy prezbiterium od pd.wschodu osłabione. Pokrycie dachu: zardzewiałe, rynny pozrywane. Przy części okien brak okiennic. Wewnątrz narożnik od pd.wsch. nadgniły.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Naprawa podmurówki, remont całości.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

12 zdjęć, mapka

25. Wypełnił

Z. Szaniewicz XI 78

26. Sprawdził

1. Miejscowość
TURZAŃSK

2. Obiekt /nazwa jak w karcie/
CERKIEW par. gr.-kat. p.w. św. Michała Archanioła.

3. Zawartość wkładki /nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego/
Dodatkowe fotografie. Mapa.

Туртай &
Коваленко

Август 2009 г. Пет. Пет. Коваленко

1009 Jan. 1909

Went to dog for key brought